

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Decretales

Gregor <IX., Papst>

[Basel], 19. Aug. 1478

Anno incarnationis dominice .M.cccc.lxxviiij.xiiij. kalendis septembris

[urn:nbn:de:bsz:31-323823](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-323823)

discipulos. ar. xl. di. quisquis. et. c. delicia. et. lxxxi. di. cum omnibus...
et. s. de fur. si quis p. neccitatem. et ppter neccitatem famis dauid co-
medit panes ppositiois. xxv. q. i. s. hys ita. et ppter hoc pater pe-
vendere filium. C. de pa. qui si. di. l. ij. sabbatum custodier. vn/
a sabbatu. pceptum fuit vteris legis. de si qui colunt sab-
batum exteriorem ritum legis reuocant. de con. di. ij. peruenit.
b. In sabbato. hoc est ppter necessitatem. xxij. q. vlti. si nulla.
c. Egrotus. etiam si in q/
dragefima carnes comedat
non dicitur frangere vo/
tum. s. de obser. ieiun. c. iij.
in fi.

Quod latenter potest poni casul. per. l. ff. quod vi aut clam. l. i. circa prin. et in seruicio pfito prela to per vim a subito. hoc enim in futurum non pa/ tit preiudicium. xj. q. iij. quia cognouimus.

Per vim que per vim sine per metu sunt q cade re possit in constant emvi tum cum de hoc constite / rit reuocantur. s. de hys que vi me. ve. cau. fi. ad au dientiam. de hoc plege di citur in. c. abbas. et. ff. q. me. ca. l. i. et. l. metum. s.

Quod quod preter. Vm in contemplato ne. questionibus. ff. de q sti. l. i. et. c. e. t. i. milites. quod si fiat appellati pot. n. q. v. non solent. an te sententiam. hoc intelli ge nulla presumptione ps cedente. ar. contra. v. q. v illi qui. vbi de hoc.

Ve multoties. s. de penis. c. i. et. vj. q. i. imitare. et. i. q. i. repeti untur. ar. s. de iudis. ita quozundam.

In sacratis siue ho mo siue ager. qui illa auf fert et muadit sacrilegiuz committit. xij. q. ij. nulli li ceat. n. tanqua sacrilegus iudicari debet. ut. e. ca. et l. ea pedia. et per ecclesi am debz iudicari. s. d. fo. compe. conquectus. i. Episcopis. isti ius pub licum offendunt quod co sistit in sacris et sacerdoti bus. i. di. ius publicum.

Ex timore scz seruili qm filialis timor bonus est et potest in tr oducere caritatem. de pe. di. ij. sicut seta introducit filiu. vnd qui timore pene seruit non amore iusticie non ducitur spiritu dei. vñ dicitur. timor non est in caritate scilicet seruili. xxij. q. vj. s. ex hys quia perfecta caritas foras mittit timorem. ut in eodem. s. dicitur.

Facit. ar. q. non dicitur factum quod legitime non fit. xxij. q. i. pudenda. et. xxij. q. ij. faciat homo. ar. s. de iur. pa. q. autez. et. s. d. regula. ad nostram. item habes hic ar. q. qui inuitus seruit etiã re et meritum perdit. et ideo indigno premio fit. xxij. q. vj. s. ex hys verus pma. et talis obedientia vel nulla vel minima est. vij. q. i. sciendum. ergo per contrarium qui inuitus offendit non est ei impu tandum. ar. ff. de ho. li. qui cum maior. s. si libertus. et. ff. fa. her. q. erat heres. idez est et si clericus inuitus ferat testimoniu oia eccle sia sua q. ei non fit imputandū. secus si spote aduocet contra ipam.

De postulan. c. vlti. cepto legis. vnde scriptum e. qui to /

Estat in vno. scz pre tam legem seruauerit offendat aut in vno omnium factus est reus. de pe. di. v. fratres. vel in vno scz moz tali peccato factus e omnium reus quo ad vitam eter nam. qz ppter illud solu damnabitur. qz omnis virtus detrimentum patitur ab vno vicio. de pe. di. v. delendū. dum em in vno peccato pseuerat omnia bona pdit. ut ibi. vel in vno. id est in vna virtute. qz tunc cum vir / tus etia nasci viciū. xxij. q. i. cum renunciat. vel in vno. id est in caritate sine qua nemo saluatur. Vnde Apostolus. Et si tradidero

corpus meum ita ut ardeam. caritatem autē nō habē. nichil michi prodest. de pe. di. ij. si quis. ad fi. di. sic etiã in teste qui aliquid adi cit de suo totū testimoniu pms mēdacio de colorat. ij. q. ix. pura. si /

de ose. di. ij. non licet. non oportet. et. ij. di. si ad sacram.

Quamuis nescit. pastor seu patus inquirere et corrigere debet subditozum excessus alias sanguis eorum de prelatozum manibus requiritur. s. de offi. o. d. irrefragabili. i. s. n. cum concor. ibi posi tis. et sic non habebit ex /

cusationem. pastor emim qui tacet consentire vide tur. xlij. di. si rector. ibi. pastorem emim. i. lxxij. di. error. quare non p. uti p defensione sua s. bo apli munde sunt manus mee a sanguine. i. xlij. di. ephesijs. vnde et tales deponi debent ppter negligētā lxxij. di. dictum. et. i. q. i. s. ecce cum honoris. itez pastor tenez de custodia ff. locati. qui mer cedem. xxij. q. iij. tres persona s. et si dicatur q. solo et p. rti et ipse neget. ipi meū bit probatio cum ipse ra / tione officij sui debeat cu / stodiam habere. s. de of.

archis. ea que. et si dicit amissam ouem p. obet ille dolum ab fuisse si cur argentarius. pbare dz se amississe ratōz casu ruina vel incendio. ff. de edē. si q. s. ex argētaris. s. ul. idē i custode carceris. ff. s. custo. et exbi. re. l. ul. et idē i deposito. s. d. depo. bona fides. cū suis socoz

Indignum. alienum. ergo et a consuetudine aliarum ecclesiaruz debet esse alienum. quia quod romana ecclesia pbat vel repro bat et alie ecclie hoc idē facere debēt cum ab ipa ha beāt suā insti tuonem et auctoritatem. xj. di. consequens. et. c. nolite.

Homagium. id est sacramentum fidelitatis quod p aliquo spi rituali quis facere non dz cum illud fit simoniacum. s. de simo. et di ligent. alioquin clericus tenē facerē plato suo obediētiam. et in ca hibus debz iuramentum facerē de obedientia siue etiam de fidelitate post receptam administratōz. s. de iureiur. nullus. xxij. di. quāquā et. s. de ma. et obe dilecti si h. et. s. de iureiur. ego. s. et. s. de pūl. antiqua. alias enim nullum iuramentum nulla pactio vel obligatio illicita in spiritualibus debet interuenire. et si interuenit nullam obligationem de iure vel de facto inducit. s. de pac. paciones. l. i.

miū reus. Reg. in registro. Quamuis cause. z. J. nō potest esse pastoris ex /

cusatio si lupus ques omedit et pastor nescit. L. v. c. iij.

Indignum est et a ro / mane ecclesie cōsuetu dine alienum vt pro spirtua libus facere quis homagius compellatur.

archis. ea que. et si dicit amissam ouem p. obet ille dolum ab fuisse si cur argentarius. pbare dz se amississe ratōz casu ruina vel incendio. ff. de edē. si q. s. ex argētaris. s. ul. idē i custode carceris. ff. s. custo. et exbi. re. l. ul. et idē i deposito. s. d. depo. bona fides. cū suis socoz

Indignum. alienum. ergo et a consuetudine aliarum ecclesiaruz debet esse alienum. quia quod romana ecclesia pbat vel repro bat et alie ecclie hoc idē facere debēt cum ab ipa ha beāt suā insti tuonem et auctoritatem. xj. di. consequens. et. c. nolite.

Homagium. id est sacramentum fidelitatis quod p aliquo spi rituali quis facere non dz cum illud fit simoniacum. s. de simo. et di ligent. alioquin clericus tenē facerē plato suo obediētiam. et in ca hibus debz iuramentum facerē de obedientia siue etiam de fidelitate post receptam administratōz. s. de iureiur. nullus. xxij. di. quāquā et. s. de ma. et obe dilecti si h. et. s. de iureiur. ego. s. et. s. de pūl. antiqua. alias enim nullum iuramentum nulla pactio vel obligatio illicita in spiritualibus debet interuenire. et si interuenit nullam obligationem de iure vel de facto inducit. s. de pac. paciones. l. i.

Haud ego nec scriptas decretales neqz pressas.
Confero cum nostris in tribus eximis.
Cunctis est spacium in folijs marginis equum.
Hoc fulget primum codicis arte decus.
Querere si forsan distantes crebro fatigat
Closas. hic folium vertere non opus est.
Gramata certificant cito te monstrantia glosas.
Tersus et a mendis te faciet docilem.

Anno incarnatōis dñice. M. cccc. lxxvij. xiiij. kl. septēb.
Sanctissimo in xpō pte ac dño dño Sixto papa. iij. pō s
tifico maximo. Illustissimo. nobilissime domus austrie.
friderico. Romanoze rege gloriofissimo. rerū dominis.
suffragante diuina clementia. sine cuius ope nihil rite fi
nitur. hoc pñens decretale glosa cum ordinaris domini
Bernhardi nō atrametali penna carnauē. sed arte qdā
ingeniosa impmendi cunctipotentē aspirate deo M. iha
bel wenzler suis ofignando armis feliciter ofummauit.

Handwritten marginal notes in various colors and styles, including a large red initial 'H' at the bottom.